

□ پومپەونىڭ شىنجاڭغا ساياتىن جۇڭگوغا قارسى سوزدەرىنە باتىل قارسى تۇرامىز

پومپەو بەيپىل تاراتقان “ساياسي ۆيرۋىتى” تۈبەگەيلى الاستايىق

□ ۇرىمجى قالاسىنىڭ باسئىى ياسىن سىدىق

امەرىكانىڭ بۇرىنقى مەملىكەت سىتەرى خات- شىسى پومپەو ئاياۋدا “زاۋالعا بەت العان ەسەر- سوقتىعن” كورسەتىپ، ۇزىنىڭ شىندىقپەن سا- ناسپايتىن، اق پەن قارانى شاتاستراتىن سايقالىد- ەىن مەيلىنشە سىكسە سالىپ، ەلمىزدىڭ شىنجاڭدى جونگە سالۇ ساياساتىنا سوقتىعپ، جالا جاۋىپ، “ساياسي ۆيرۋىتى” بەيپىل تارا- تىپ، ۇزىنىڭ ىسڭىستى سۇرقىا كەيىپ - كەسە- پىرىن تۈبەگەيلى كورسەتتى.1 - ايدىڭ 21 - كۇنى جۇڭگو سىرتقى سىتەر مېنىستىرلىگى جۇڭگوغا ساياتىن ماسەلەلەردە جۇڭگونىڭ يەلىك ۇقىمىنا ۇىر قول سۇققان، باستى جاۋاىپ- كەرشىلىگى بار پومپەو قاتارلى 28 ادامعا جازا اتە قارغاندىعن جاريالادى، بۇل، راسىندا، جۇرت كوڭلىن ەرەكشە قۇانتى! پومپەونىڭ ەىن جىيىپ ىجۇرۇى ۇشۇن، مەن تاغى دا بولاتتاي فاكتىەر- مەن ونىڭ جاعىنان اياماي تارتقم كەلەدى.

شىنجاڭنىڭ جاڭا تىپتىى ايدارشا ۆيرۇس وكپە قاينۇ نىدەتىنەن ساقتانۇ - تىزگىندەۋدەگى شەشۇشى سىياتتى جەڭسى پومپەوعا اياۋسىز سوققى بەردى. توسن كەلىپ ەلمەدى شارپعان جاڭا تىپتى ايدارشا ۆيرۇس وكپە قابىنۇ نىدەتى الدىندا، شىنجاڭ خالىقى بارىنەن جوعارى قويۇعا، ۇمىردى بارىنەن جوعارى قويۇعا تابا- دى بولپ، خالىق بۇقاراسنىڭ ۇمىرىنىڭ خاۋىپ- سىزدىگى مەن دەنىساۋلىعن ىبرىنىشى ورنىعا قويىپ، قۇتقارۇ - ەمدەۋدى بار كۇشپەن ورسە- نەتتىپ، جۇعمىداۋۇشلاردىڭ بىرەۋىن دە ۇمت قالدىرمادى، ناۋقاسقا شالدىققانداردىڭ بىرە- ۋىن دە تاستاپ قويىمادى. ۇر ۇلت خالىقى ىبر نىيەتىن سەلبەسىپ، نىدەتتەن ساقتانۇ - تىزگىندەۋ قىزمەتىن ورسىتەتۇگە رىرقىتى تۇردە سايكەسىپ، جاڭادان دياگنوزى تۇراق- تاندىرىلغان ناۋقاس شىقپاۋدى قىسقا ۋاقىت شىندە جۇزەگە اسىردى. پومپەوعا ۇڭىلەر بولساق، ول تەك ۇزىنىڭ جەكە مۇددەسىنە قىزبالىقپەن ۇمتىلىپ، “تىنىس الا ەمادىم” دەگەن ۇز ەلى خالىقنىڭ نزالى جان ايعاين ەلەپ تە قويىمادى، خالىقنىڭ ۇمىرىن ەلەۋسىز قالدىردى. سوندا ايتىلمىس “ادامدىق ۇقىقتى” ىسات ساين ۇزىنىان تاستامايتىن پومپەونىڭ امەرىكانىڭ جازىقىسىز بۇقاراسنا ۇستانعان ادام- دىق ۇقق قاعيداسى وسى بولعانى ما؟ شىنجاڭنىڭ قوعامدىق كەلەلى جاعايدىنىڭ

اياق كىيىمنىڭ ەدال كەلگەن - كەلمەگەندىگىن كىيگەن ادام بىلەدى

□ شىنجاڭ مەدىتسىنا داشۇەسىنە قاراستى 1- شىپاخانىسى بەساسپاپ شىپاگەرلەر ېولمىپىنىڭ اعا شىپاگەرى ىمىناۋار قوجاقىمەت

جۇقتا امەرىكانىڭ بۇرىنقى مەملىكەت سىتە- رى خاتشىسى پومپەو مىندەتىنەن كەتەر الدىندا، شىنجاڭ ۇيعۇر ۇلتى مۇسلىماندارىنا جانە باسقا دا از ۇلتتارعا قاراتا “ئاسىل جويۇ” جانە ادامزاتقا قارسى قىلمىى وتكىزدى دەپ جالا جاپتى. بۇل، شىندىا، ادام تىكسىنەرلىك، اشىقتان - اشىق وتىرىك - وسەك، مەنى قاتتى كەكتەندىردى. پومپەو شىنجاڭ ماسەلەسىندە وتىرىك - وسەك قىيستە- رىپ ابدەن ۇلەكلەندى!

مەنىڭ اتىم ىمىناۋار قوجاقىمەت، شىنجاڭ مەدىتسىنا داشۇەسىنە قاراستى 1 - شىپاخانىانىڭ ۇيعۇر شىپاگەرىمەن. مەن شىنجاڭدا تۇپ، شىنجاڭدا ۇستىم، پارتيا مەن خالىق مەنى ماپە- لەپ، باۋلۇپ، شىپاگەر بولپ جەتلىۋمە مۇمكىن- دىك جاسادى. 1992 - جىلى مەكتەپ بىتىرگەننەن كەيىن قاراستى 1 - شىپاخانادا قىزمەت سىتەدىم. قىزمەت بارىسىندا باشىشلار مەنىڭ جەتلىۋىمە ەرەكشە كوڭل ىبولدى، مەن ۇر ۇلت قىزمەت- تەستەرىجەمەن ئىعىز سەلبەسىپ، ۇزارا ۆيرەندىم؛ تۇرمىستا قىزمەتتەستەرىجەمەن قويان - قولتىق نە- تىماقتاسىپ، ۇزارا كومەككەستىك. پارتيانىڭ كوڭل ىبولۇى مەن باۋلۇنىدا جانە ۇزىمنىڭ قۇلىنىۋىمدا مەن بىرتىندەپ بەساسپاپ شىپاگەر ىبولمىنىڭ اعا شىپاگەرى، دوتسەنت، ماگىسترات

(باسى 1 - بەتتە)

جۇرت تىلەگىن ۇبىستىرعان، جىگەردى ۇشتايتىن جاقسى بايانىداما، تىخىداغاننان كەيىن توتەنشە جەلىنىپ، ارقالاعان جاۋاپكەرشىلىگىم مەن بورىد- شىمنىڭ ۇىر ەكەنىن تەرەڭ سەزىندىم. ۋاكىل لى جۇان تاغى شارۋاشلىق ساۋدا ورتاسىن ساپا- لىلاندىرۇ، شىنجاڭدى مادەنىيەتپەن نارلەندىرۇ، شىنجاڭدى زاڭمەن جونگە سالۇ سىياقتى جاقئاردا قاتىستى ۇسىنىستار قويدى.

ۋاكىل گاۋ جيانلۇڭ بىلاي دەدى: ۇكىمەت قىزمەتىنەن بايانىداما نازاردى دامۇعا، خالىق تىۇرمىسىنا شوعىرلاندىرىپ، ەكونومىيكا، ساياسي، ەكولوگىيا، مادەنىيەت، خالىق تۇرىمە- سى سىياقتى جاقئاردان ئاقتىلى ورنالاستىرۇ جاساپ، بىيىلى جانە بولاشاق 5 جىلدىاعى دامۇعا ايقىن بەتالىسى كورسەتتى، ادامدى با- رنىشا جەلىپىندىردەدى. بايانىدامادا شىنجاڭغا كومەككەسەتىن ولكە، قالالاردىڭ شىنجاڭدا ۇوڭىر اتتاپ ”اتتاما باقشا رايونىن“ قۇرۇنما قولداۋ كورسەتۇ العا قويىلىپ، شىنجاڭنىڭ ەكونومىيكاسىنىڭ، قوعامىنىڭ جوعارى ساپالى دامۇىنا جاڭا قوزعاۋشى كۇش ۇستەيدى.

ۋاكىل ماۋ گوفىڭ بىسلاي دەدى: ”13 - بەسجىلدىق“ مەزگىلىندە، ۇتونومىيالى رايون اسىق، ماقتا، جەمىسى، مال شارۋاشلىعى سىياقتە- لاردى ۋاكىل ەتكەن اۋىل شارۋاشلىغىنىڭ ساپا- للىانىپ، كاسىپ ساللانىپ، بازارلانىپ دامۇىن لىلگەرلەتتى. بۇل كۇندەرى مەيلى تاجىرىيەحانا- داعى ماماندار، الدە اتىز باسىنداعى ەگىشى وتبا- سىلار بولسىن، اۋىل شارۋاشلىعى علم - تەخنى- كاسىندا جاڭقالق اشۇدىڭ كەرەمەتىن سەزىندى، بۇدان كەيىن تاغى علمىم - تەخنىكادا جاڭقالق اشۇدى كاسىپ سالامى دامۇنىڭ ۇراقىسى سالا- سىنا، ۇراقىسى بۇنىدارىنا ىسڭىرىپ، ەرەكشە- لىككە يە وسىزاماندىانغان اۋىل شارۋاشلىغىن كە- مەلدەندىردەدى، كۇشەيتەدى. سونىمەن بىرگە، اۋىل شارۋاشلىغىنىڭ بەتتىك لاستانۇىن جونگە سالۇ سەرىپىنىن ارتتىرىپ، اۋىل شارۋاشلىغىنىڭ جوعارى ساپالى دامۇىن لىگەرلەتەدى.

ۋاكىل گۇلجاينار قۇمار بىلاي دەدى: ۇكى- مەت قىزمەتىنەن بايانىدامانىڭ دەڭگەيى جوعا- رى، تىياناقتاندىرۇى ناقتى ۇرى ناتىجەنى تۇراق- تاندىرعان، ۇرى ماسەلەگە بەتپە - بەت كەلگەن، ناقتى جۇمىس تۇرالى ايتقان بايانىداما، مەن تولق قۇپتايىمەن. نەگىزگى سانى كادرى رەتىدە- دە، بۇدان كەيىنگى قىزمەتتەردە، مەن ۇزدىك- سىز بۇقارانى باستاپ جۇمىستاندىرۇدى كەڭەيدە-

(باسى 1 - بەتتە)

قوعام ورنىقتىلغى مەن بايانىدى تىنىشتىق باس نىساناسىن مىقتى يگەردى، ”13 - بەسجىلدىق“ مەزگىلىندەگى رايونىمىزدىڭ ىتۇرلى جىاقتاعى قىزمەتتە قولعا كەلتىرگەن ناتىجەلەرىن جالپى بەتتىك قورتىتىدىلاۋمەن بىرگە، دامۇ بارىسىندا ساققالغان كەيىىر قىىنىشلىقتار مەن ماسەلەلەرگە دە وببەكتىۋىتت ك تالداۋ جۇرگىزدى. بايانىداما نىقسام دا ناقتى، جارقىن تۇيىندەر مول، شىندەققا جۇڭگىنىپ، ناقتى سىتەر سىتەلگەن، ادام- دى جەلىپىندىرەتىن تاماشا بايانىداما. ”14 - بەسجىلدىق“ جوبيا مەن 2035 - جىلعا دەيىنگى بولاشاقتىق نىسانا باعدارلاما جوباسىندا جاڭا دامۇ كەزەڭى دالىە - ەدال يگەرلىپ، جاڭا دامۇ ۇستانىمەن شىكەرلىيە امالياتتا اىگىلەپ، جاڭا دامۇ ارناسىن قالىپتاستىرۇعا دەم بەرىپ، توتەنشە كۇشتى جالپى جاعداي سىپپاتىنا، دا- ۇتىرلىك سىپپاتقا، ستراتەگىيالىق سىپپاتقا جانە جەتەكشىلىك سىپپاتقا يە.

”ۇكىمەت قىزمەتىنەن بايانىداما شىندىققا جۇڭگىنىپ، ناقتى سىتەرگە ئالپىنىپ، زەيىن - زەرە- دەنى شوعىرلاندىرىپ، كۇش - قۇات ۇيستىر- عان، رۇحتى سەرىپلىنىپ، ادامدى جىگەرلەندىرە- دى، تامىردى ەدال ۇستاپ، ماسەلەنىڭ تەتىگىن يگەرىپ، 10 ىتۇرلى خالىققا تىپەمدىلىك جاساۋ ىد- جەنەرياسى ارقىلى بۇقارا ىجتى قاداعالاپ وتىر- عان سىتەرگە جاۋاپ قايتارغان“. مۇشە گۇلباھار مامەتالى بايانىدامادان ”13 - بەسجىلدىق“ مەزگە- لىندەگى شىنجاڭنىڭ ەكونومىيكالىق، قوعامدىق دامۇى مەن خالىق تۇرمىسىن جاقسارتۇدا قولعا كەلتىرگەن تاماشا تابىستارىن كورىپ، اۋىلىنىڭ كۇن ساين جايغارىپ، اي ساين تۇلەجىگەن وز- گەرىسىن سەزىنگەندىگىن ايتتى. ەمدەۋ قىزمەت- كەرى رەتىندە، نىدەتتەن ساقتانۇ - تىزگىندەۋ

تىپ، كىرىستى ارتتىرۇدى جۇزەگە اسىرىپ، كە- دەيلىكتەن ارىلتۇ تابىستارىن بەكەمدەپ، كەڭەيد- تىپ، اۋىل - قىستاق كاسىپ سالالارىنىڭ دامۇىن، زورايۇىن لىگەرلەتتىپ، بۇقارانى ونان دا جاقسى تۇرمىسى كەشىرۇگە باستايىمەن.

ۋاكىل كامبىران زۇنۇن بىلاي دەدى: ۇكى- مەت قىزمەتىنەن بايانىداما خالىقتى شارۋاشلىق- تىڭ دامۇىن قولدايتىن ساياساتلاردى جاپپاي تىبا- ناقئاندىرىپ، خالىقتى كاسىپورىنداردىڭ مال - مۇلىك ۇقىعى مەن كاسىپكەرلەردىڭ ۇقىق - مۇددەسىن زاڭ بوينىشا تەڭ قورعاپ، ەتەنە، كىرىشىكىسىز ۇكىمەت - ساۋدا قاتناسىن قۇرۇدى العا قويدى، مەن تەرەڭ اسەر الدىم. وسى بىر- نەشە جىلدا ۇر دارەجەلى ۇكىمەت تۇگەلدەي شارۋاشلىق ساۋدا ورتاسىن ساپالىلاندىرۇدا، كا- سپورىندار، اسىرەسە، خالىقتى كاسىپورىندار اجىپناۋىر يىگىلىگىن كورۇدە. بىلىتىر شىعارىلغان ورتا، شاعىن كاسىپورىنداردىڭ دامۇىنا باعنتتال- عان ىبر قىدىرۇ ساياساتتار، كوپتەگەن كاسىپو- رىنداردىڭ قىىندىقتان قۇتلىۇنا كومەككەستى، ىبز خالىقتى كاسىپكەرلەردىڭ دامۇدى جەدەل- دەتۇ سەنىمىمىز اناعۇرلم ارتا ىئۇستى. ۇكىمەت- تىڭ خالىقتى كاسىپورىنداردا باسقارۇشى دارىدە- دىلدار، تەخنىكالىق دارىندىلار كەمىشىل بولۇ سىياقتى ماسەلەلەرگە مەڭزەس سۇيەمەلدەۋ، قولداۋ ساياساتتارىن شىعارۇىن ۇمىت ەتەمەن.

ۋاكىل تالەيىگۇل تۇردىباي اۋتونومىيالى را- يوننىڭ توقماشلىق، كىم - كەشەك سىياقتى ەڭبەك شوعىرلانغان كاسىپورىندارعا قاتىستى تىپەمدىلك ساياساتتارىن ونان ارى تىياناقتاندىد- رىپ، ەڭبەك شوعىرلانغان كاسىپورىنداردىڭ جۇمىسقا قابىلداۋ بەلسەندىلىگىن قاۋلاتتىپ، كاسىپ سالاسىنىڭ دامۇىنا دەم بەرۇمەن بىرگە، اناعۇرلم كوپ جەرگىلىكتى كەڭشى - مالىشلار- دى جۇمىستانۇعا باۋراپ، كەدەيلىكتەن ارىلتۇ- دان قامال الۇ تابىستارىن ۇزدىكىسىز بەكەمدەۋ-

دى ۇسىنىس ەتتى.

ۋاكىلدەر قاراۋ بارىسىندا تاغى بۇقارانىڭ جۇمىستانۇ شەبەرلىگىن بەكەمدەۋ، جوعارىلاتۇ، داشۇەدەن وقۇ بىتىرگەن تۇلەكتەردىڭ جۇمىسە- تانۇىن ويداعىداي شەشۇ، قىىنىشلىعى بار بۇقارا- نىڭ نەگىزگى تۇرمىسىن قامتاماسىز ەتۇ، سويس سىير، سويس قوي باغىمىشلىعى كاسىبىن دامىتۇ سىياقتى ماسەلەلەر جونىندە ۇسىنىس قويدى.

(انار بۇلت/ شىنجاڭ گازەتلىنىڭ تىلشە- لىمەرى يۇان لەي، شى شىن، ۇرايدا، جىڭ جو، جى خوڭۋي، ۋاڭ نا جازغان)

قىزمەتىن ۇدايىلاندىرىۋدى ويداعىداي سىتەۋ جانە ەمدەۋ - دەنىساۋلىق ساقتاۋ سىتەرىن جوعا- رى ساپالى دامىتۇدى لىگەرلەتۇ ۇشىن تىىباي كۇرەس جۇرگىزەتىندىگىن ىبلدىردى.

مۇشە رايىخان ىيۇسۇپ مىنانى ىبلدىردى: ”14 - بەسجىلدىق“ جوبيا مەن 2035 - جىلعا دە- يىنگى بولاشاقتىق نىسانا باعدارلاما جوبياسى علم - تەخنىكادا جاڭقالق اشۇ سالاسىنا ايقىن نە- سانا بەلگىلەپ، تالاپ قويدى. ىبز اۋتونومىيالى رايوننىڭ علمىم - تەخنىكادا جاڭقالق اشىپ، دامۇ- داعى ”14 - بەسجىلدىق“ جوباسىن علمىي جاساپ، وزەكتى تەخنىكالاردان قامال الۇدى كۇش سالا لىگەرلەتتىپ، علم - تەخنىكا ارقىلى خالىق تۇرمىسىنا تىپەمدىلك جەتكىزۇدى جەبەپ، جاڭقالق اشۇ ارقىلى جەتەكشىلىك ەتۇدىڭ بەلە- سىن تۇلعالاپ، نەگىزدىك زەرتتەۋ جۇرگىزۇ قۇانتىن كۇشەيتىپ، جاڭقالق اشۇدىڭ، جاساھاپاز- دىق جاراتۇدىڭ ومىر شەڭىدىگىن قاۋلاتامىز.

مۇشە جاڭ لىشىن بىلاي دەدى: ”14 - بەسە- جىلدىق“ مەزگىلىندە، جوعارى مەكتەپتەر ىمو- رال ارقىلى ادام تارىيەلەۋ ىتۇبىرلى مىندەتىن مىقتاپ ارقاۋ ەتىپ، وزدەرىنىڭ مەكتەپ باسە- قارۇدامى ورنى مەن ەرەكشەلىگىن تىياناق ەتىپ، كەدەيلىكتەن ارىلتۇدان قامال الۇدى بەكەمدەۋدى جانە اۋىل - قىستاقتى كوركەيتۇدى ارقاۋ ەتىپ، ىپان قۇرلىسى، دارىندىلاردى باۋلۇ، علمىي زەرتتەۋ بارىسىنداعى ”قابىسۇ ىئۇيىنىن“ ەداپ باسىپ يگەرىپ، رايونىمىزدىڭ ەكونومىيكالىق، قو- عامدىق دامۇىن اناعۇرلم قۇانتى دارىندىلارمەن قامتاماسىز ەتۇ ىغىيسى.

(انار بۇلت/ شىنجاڭ گازەتلىنىڭ تىلشە- رى لى ياك، چاۋ جىن، سۇي يۇنيان، ىپارىزات ابدۇل، جاڭ جىلي، ۋاڭ يۇيجازۇ، چىن چىياڭۋي، جاۋ شىيا، لىياك لىيىخۇا جازغان)